

TORONTÁL

A BÁNSÁG MAGYAR POLITIKAI NAPILAPJA

KEDD, 1929 DECEMBER 10

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MARA JENŐ

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Veliki
Beckskerek, Obiljtyeva ucca 1. Telefon: 281 és 21

58. ÉVFOLYAM, 284. SZÁM

Előfizetési árak: évente 300, félévre 150, negyedévre 75, havonta 25 dinár. Megjelenik délelőtt.

Bécsből jelentik: Korosec Antun dr. erdő- és bányaminiszter, aki tudvalevőleg betegségének kezelése miatt külföldre utazott, tegnap eltávozott Bécsből. (Avala).

Beográdból jelentik: Lázity Zsika dr. volt belügyi miniszter-helyettes, akit vardári bánnak nevezett ki Őfelsége, tegnap utazott el a fővárosból Szkopljéba, hogy ott átvegye hivatalát. Lázitynak Beográdban hivatalársai és alantásai fényes ünnepséget rendeztek távozása alkalmából. (Avala)

Noviszádról jelentik: Popovity Dáka dunai bán tegnap érkezett vissza sumadijai inspekción utjáról.

Beográdból jelentik: A jugoszláv királyság jogászainak szövetsége tegnap a fővárosi törvényszék épületében rendes közgyűlést tartotta, amelyen dr. Arandjelinovity elnökölt.

Beográdból jelentik: Tegnap este fél 8 órakor a Watta-féle papirgyár előtt a nisi gyorsvonat szerelvénye elgázolta Nikolity Andjelka leánykereskedelmi iskolai tanulót. A szerencsétlenség úgy esett meg, hogy a leány átmént a vágányokon, azonban a nagy köd miatt nem vette észre a közeledő vonatot, amely azután elütötte. A szerencsétlen elvesztette jobblábát és súlyos állapotban a kórházba vitték.

Párizsból jelentik: Az Atlanti Óceánon borzalmas viharok dülnek. Igen sok hajó súlyos helyzetbe került a vihar miatt. Eddig nyolc hajóról fogtak fel a parti állomások segélykérő jelleket. A nagy vihar miatt a forgalom Dover és Calais között teljesen szünetel.

Topolcáról jelentik: A zirczi országúton hegyről a völgybe zuhant le a sáros úton haladó és elcsuszott autóbusz. Az utasok közül hét igen súlyosan, tizenkettő pedig könnyebben sérült meg.

SPORT HIREK

Beograd. BSK—Szoko 4:2 (3:0)
Prága. Szlavija — Ferencváros 3:1 (0:1). A Ferencváros három tartalékkal állt ki, legjobb játékosai nélkül.
Budapest. Ujpest—Pécs-Baranya 4:3 (3:0).

Életbelépett az elemi iskolai oktatásról szóló új törvény.

Beograd, dec. 9.

Tegnap lépett életbe az új elemi iskolai oktatásról szóló törvény. Az új törvény 12 fejezetben 183 szakaszt tartalmaz, amely felöleli az elemi oktatás és az ezzel összefüggő kérdések teljes komplexumát.

A törvény első hat szakasza általános rendelkezéseket tartalmaz. Az első fejezet második szakasza megállapítja, hogy

az elemi iskolai oktatás egész Jugoszlávia területén általános és kötelező és hogy ennek betartására a szülőknek a hatóságok kényszeríthetik.

A negyedik szakasz megállapítja, hogy az oktatás ingyenes.

A hetedik szakasz arról intézkedik, hogy az elemi oktatás alsó és felső tanfolyamra oszlik és általában nyolc osztályos. A felső tanfolyam látogatása is kötelező. Ez alól természetesen kivételt képeznek, akik az elemi iskola negyedik osztályának elvégzése után középiskolákban folytatják tanulmányukat. Azokra nézve sem kötelező, akik 14-ik életévük betöltése előtt kereskedelmi, vagy ipari pályára lépnek.

Ha egyes helyeken a gyermekek feltétlenül szükségeltetnek a szülők támogatására (pl. a mezőgazdaságban), ugyezen a helyeken a közoktatásügyi miniszter öt hónapos téri tanfolyamok tartását rendelheti el.

A 44-ik szakasz azt írja elő, hogy az oktatás nyelve az államnyelv.

A 45-ik szakasz a kisebbségi iskoláról rendelkezik.

Azokon a helyeken, ahol jelentékeny számú másnyelvű állampolgárok élnek, ott külön elemi iskolai osztályok nyithatók meg. Ezekben az osztályokban azonban harmincnél kevesebb tanuló nem lehet. Csupán a közoktatásügyi minisztérium engedélyével lehet huszonöt tanulóval is megnyitni egy osztályt. Ezekre nézve is az oktatási terv és programm ugyanolyan mint az állami iskolák többi osztályáé, csupán az oktatás anyanyelven történik, azonban az államnyelv tanítása itt is kötelező.

Olyan helységeken, ahol többféle nyelvű polgárság lakik együtt, külön iskolai igazgatói hely is rendezesíthető.

A 46. szakasz megállapítja, hogy olyan helyeken, ahol az államnyelvű oktatású iskolákon kívül még külön kisebbségi nyelvű osztályok is vannak, a tanulók, amelyeknek anyanyelve szláv, feltétlenül az állami iskola szláv osztályába tartoznak járni, míg a kisebbségi nyelvhez tartozó gyermekek szülei dönthetnek arról,

hogy gyermekeik az állami iskola szláv vagy kisebbségi nyelvű osztályaiba járjanak-e.

A törvény ötödik fejezete a tanulók magatartásáról szól az iskolával szemben. A hatodik a tanulók kötelességeiről, a hetedik fejezet pedig a tanulók egészségi állapotának gondozásáról és az iskolai egészségügyi intézkedések végrehajtásáról intézkedik.

A nyolcadik fejezet az iskolai igazgatásról, a kilencedik pedig a tanítói tanács szervezetéről szól.

A tizedik fejezet kimerítően ismerteti azt a viszonyt, amelynek az iskola, a szülők és a község szervezete között meg kell lenni, míg végül a tizenegyedik fejezete a törvénynek az átmeneti intézkedéseket tartalmazza. (Avala).

A beográdi nőegylet jubiláris ülésén a királyné is résztvett.

Beograd, dec. 9.

Tegnap fényes külsőségek mellett ünnepelte meg a beográdi nőegylet fennállásának ötvenedik évfordulóját. Az ünnepségen Mária királyné személyesen is megjelent Hadzsity udvarhölgy és Pogacsnik őrnagy szárnysegéd kíséretében. Hivatalosan résztvett még Demetrovics Juraj kereskedelmi miniszter, Nikolity Milan, a miniszterelnökség legfőbb felelőse és Krsztity Petar osztályfőnök, a közoktatásügyi minisztérium kiküldötte.

A királynét Lozanity Sztanka elnökő fogadta a teljes számú tisztikarral, majd kezdetét vette a

diszkozyülés, amelyen az egyesület ötven éves működésének részletes kimutatását ismertették.

A közgyűlés folyamán Demetrovics Juraj kereskedelmi miniszter is beszédet mondott, amelyben a legfelső helyről jövő elismerést tolmácsolta a nőegyletnek és felolvasta a királyi ukázt, amely az egyesületet, valamint annak tisztikarát érdemrendekkel tüntette ki.

A közgyűlés után a királyné megtekintette a női ipariskola kiállítását, amelyet a Nőegylet rendezett, amelynek alapítása a női ipariskola. (Avala).

A második hágai konferenciát bizonytalan időre elnapolják.

London, dec. 9.

A második hágai konferenciát, amelyet Jaspar belga miniszterelnök január 3-ra hívott egybe Londonba, beavatott körök véleménye szerint el fogják napolni bizonytalan időre.

Az elhalasztásra az ad okot, hogy egyrészt a keleti jóvátétel kérdésében teljesen holtpontra jutott minden kísérletezés, mert a magyarok és bolgárok nem engednek javas-

lataikból, másrészt a német jóvátétel terén is súlyos nehézségek merültek föl, amelyeket nem lehet olyan egyszerűen és minden nehézség nélkül elintézni.

Beavatott helyen úgy vannak informálva, hogy még ebben a hónapban megkísérik diplomáciai úton leszerelni a magyarokat és bolgárokat. Ha ez azonban nem sikerülne — ami előre látható — úgy biztosra kell venni a konferencia elnapolását.

Bonyolódik a kínai belpolitikai helyzet.

Peking, dec. 9.

A kínai kormány szolidárisnak jelentette ki magát Csang Kai Sekel és benyújtotta lemondását a Kuomintangnak, amelyet rendkívüli ülésre hívnak egybe, hogy a válságot elintézzék.

A helyzet nagyon feszült, mert a tai-vei lázadók kijelentették, hogy Heng tábornokot ismerik el, aki tudvalevőleg elkeseredett ellenfele Csang Kai Seknek. Hang tábornok hírlapírók előtt kijelentette, hogy Csang Kai Sekket hűveivel együtt

a legfelsőbb törvényszék elé fogja állítani, ha az ügyek vezetése az ő kezébe kerül. Feltétlenül szükségesnek találja azonban, hogy a birodalmi székhelyet Nankingból helyezzék vissza Pekingbe.

Nankingban tegnap a hatóságok egy nagyarányú kormányelleni összeesküvést lepleztek le, amelynek élén Tang-Seng-Si tábornok áll, akit a kormány védelmére rendeltek be éppen Nankingba. Több magasrangú katonai tisztviselőt letartóztattak.

A zágzebi képviselőtestület manifesztációjának visszhangja.

(Z. V.) A zágzebi városi képviselőtestület november huszonnyolcadiki nagy manifesztációja a legszebb bevezetője volt december elsejének, annak a december elsejének, amely annyiban különbözött a múlt évi és az 1918 utáni december elsejétől. Ez a december elseje volt az első és igazi manifesztációja a nemzetnek és egyúttal bevezető a tizenkettedik év együttes életébe.

Nem csoda, hogy a nép fellélegzett, érezve, hogy már január hatodika után engedett a feszültség és hogy az élet minden tekintetben a normalizálás felé indult. A november huszonnyolcadiki manifesztáció azonban nemcsak a horvát és szerb nemzet sorában, hanem az ország egész népességében a lehető legjobb hatást tette. Ugy a horvát, mint a többi lapok örömmel üdvözölték ezt a gesztust és hogy a horvát manifesztáció nemcsak egy szempontból fontos. Fontos a belső helyzet szempontjából, de fontos külpolitikai szempontból is. Az ország sajtójának horvát és szerb része talán sohasem volt annyira egységes, az utóbbi manifesztációk értékelésében, mint ma.

A belső helyzet szempontjából a zágzebi helyzet a konsolidáció és a nagy néptömegek megbékülését jelenti. Valamennyi város és község egyformán fogta fel a zágzebi képviselőtestület határozatát és spon-tán, saját elhatározásából csatlakozott a manifesztációhoz akár kapott a csatlakozásra meghívást, akár nem. A hírlapok nap-nap után közlik a városok csatlakozását ehhez a manifesztációhoz, kijelentve, hogy minden város küldöttségileg fogja kifejezni hódolatát Ófelsége a király előtt a december tizenhetedik születésnapon. Ezen a napon a zágzebiek arra is fogják kérni a királyt, hogy látogassa meg Zágrebot és egy a szávai, mint a többi bán-ság városait, amelyeknek lakossága nemcsak tiszteli, de szereti is királyát.

Belső szempontból tehát a zágzebi manifesztáció azt jelenti, hogy az egész nemzet ünnepélyes tanúságtételt tesz hűségéről és bármilyen néven nevezze, abban mindannyian egyek, hogy akarják és szeretik ezt az államot, a jugoszláv királyságot, élén a Karagyorgyevity dinasztiával.

Külső szempontból pedig azért fontos a zágzebi manifesztáció, mert a külföld most láthatja, hogy az egész nemzet, mint egyetlen ember készen áll mindenkor, hogy királyságát és királyát megvédi. A zágzebi manifesztáció azoknak is szól, akik azt hitték, hogy nincs benn ősz-szetartás és számítottak erre céljaik-ban, azoknak is szól, akik separatistikus politikájukkal a külföldre emigráltak és destruktív elemek összeköttetését és segítségét keresték államellenes munkájukban. A zágzebi manifesztáció a békés Európa manifesztációja, akik jóindulattal dolgozni és békében élni akarnak Európában. A zágzebi manifesztációban nyoma sincs a harcias és offenzív szellemnek, a zágzebi manifesztáció szelleme a békés és csak az állam javát akarja, ez a manifesztáció megmutatta Európának, hogy a nép érett komolysággal és megmondottsággal csak élni és dolgozni akar az államért és a szebb jövőért.

Mindezt népünk szélesebb rétegei is megéreztek és ez az érzés nyert látható és érezhető kifejezést azokban a manifesztációkban, amelyek szerte az egész országban december elsején lezajlottak, 1918 óta még soha ennyire egységes és öröms nem volt az egyesülési ünnep, mint most. Az ünnepség nemcsak néhány város ünnepe volt, hanem az egész országé, minden kis falu, minden polgár és mindenütt érezték, hogy közéletünk jelentős állomásához jutott. Ezt már január hatodika után érezték a széles néprétegek, de eddig csak kisebb manifesztációkon tudtak megnyilvánulni.

A nép megérezte, hogy a kicsinyes pártharcok helyébe eljött a szellemi fölkészültség és az igazi munka ideje.

A január hatodika előtti tekintélygázoló politika helyett január 6-ika után örömmel fogadta a nép az ország legnagyobb tekintélyének határozatait. Ezek a határozatok voltak azok, amelyek a népben az igazi örömet és királyi iránti szeretetet váltották ki. A nép ezeknek a határozatoknak csúcspontját az október harmadiki eseményekben látja, mikor az állam a jugoszláv királyság nevet kapta és mikor az államot kilenc bán-ságra osztották, bán-ságokra, amelyek képesek saját eszközeikből fenntartani magukat. Mindez volt a lelki előkészület ahhoz az általános megnyilatkozó manifesztációhoz, amelyet december elseje hozott.

És így megvünk be Jugoszlávia tizenkettedik évébe, egységes országgal és lelkes néppel. A legutóbbi manifesztációk nem csak üres visszhang, hanem fontos az értékük és ezért fog sok hasznót látni belőlük az állam. Az ország fennállásának tizenkettedik évében az egész nemzet reménykedő szívvel siet Jugoszlávia szebb jövője felé.

Mozgolódik a kommunista szervezkedés Bulgáriában.

Szófia, dec. 9.

Tegnap tartóztatta le a rendőrség Szpaszov Nikolát, a kommunista „Revolucija” szerkesztőjét, aki lapjában az utolsó időben egyenesen lázító és forradalomra uszító cikkeket közölt.

Gornja Dzumajában pedig Markov anarchista fogta el a rendőrség, akit azzal gyanúsítanak, hogy ő volt az, aki Makusev titkosrendőrt orozva meggyilkolta. (Avala).

Egy román író drámát irt a székelly Kőmives Kelemen balladájából. A berni városi színház a napokban Lucian Blaga erdélyi származású román író „Manole mester” című drámáját mutatta be nagy sikerrel. A berni lapok recenziói szerint a román költő egy régi román balladát dolgozott fel színpadi drámává. A mese ismeretése alapján azonban kitűnik, hogy Lucian Blaga a darab meséjét a székelly népköltészetből merítette, mivel a háromfelvörös színű Kőmives Kelemen ismert legendáját tárgyalja.

Kimondták a bán-sági labdarugó alszövetség megalakulását.

Elszakadtak a becskerek-i egyesületek a beográdi alszövetségtől.

Becskekerek, dec. 9.

A becskerek-i Obility, Schwäbische, Radnicski, Vojvodina, Jedinstvo és Orao sportegyesület kiküldöttjei pénteken este a Korona-kávéházban értekezletet tartottak, amelyen

egyhangulag kimondták a beográdi futballalszövetségtől való elszakadásukat és elhatározták, hogy Becskekerek székhellyel külön alszövetséget létesítsenek,

miután a beográdi alszövetség mű-

ködésével évek óta elégedetlenek.

Határozati javaslatukban

felhívják a bán-ság összes többi sportegyesületeit, hogy csatlakozzanak a mozgalomhoz.

Amint a vidéki egyesületek kimondják a csatlakozást — amire alapos a remény — Becskekerekre közgyűlést hívnak össze, amelyen kimondják az alszövetség megalakulását. A külön bán-sági alszövetség létesítéséről annak idején majd kiterjesztik az országos szövetséget.

Lefogta ideges, veszekedős nővérét és a kutba dobta.

Gyilkossági kísérletért két évi börtönre ítélték az erőszakos fivért.

Becskekerek, dec. 9.

Ez év október 10-ikén feltűnt keltő bűncselekmény történt a bán-sági Begejszvetidjurádon. Schubert Péter 41 éves begejszvetidjuráji kovács

szóváltás hevében lefogta Mária nevű nővérét, kezét hátraszorította, a magával tehetetlen nőt az udvaron lévő kuthoz vorszolta, majd fejével lefelé, bedobta a mély kutba.

Schubert Mária megélekiáltásaira figyelmessé lettek a szomszédok, akik az eséstől súlyosan sérült asszonyt kimentették. A csendőrség Schubert Pétert letartóztatta és a nyomozás lefolytatása után beszállította a becskerek-i ügyészség fogházába, ahol azóta vizsgálati fog-ságban ül. Kihallgatásakor

a csendőrségen beismerte, hogy nővérét előre megfontoltan dobta be a kutba azzal a szándékkal, hogy vele egyszerűs mindenkorra végezzen.

A becskerek-i törvényszék Bunity Ivó tanácsa szombaton délelőtt tárgyalta Schubert Péter bűnpörét. Schubert Péter ezúttal is beismerte, hogy a nővérét be akarta dobni a kutba, de tettét nem fontolta meg, hanem

hirtelen haragjában cselekedett.

Nővére idegbeteg asszony, aki a legelképzhetetlenebb módon gyötörte és édesanyjával, akit ő rajongásig szeret, rosszul bánt. A kritikus napon nagybeteg édesanyját, aki olyan súlyosan beteg, hogy segítség nélkül még megfordulni sem képes, bezárta a lakásba és őrizetlenül hagyta, amikor pedig a lakásba akart menni, hogy édesanyját meglátogassa, nem talált kulcsot. Bán-ságmódjárt felelősségre vont a nővérét, de az ingerülten válaszolt és az így keletkezett szóváltás izgalomban ragadta meg nővérét és dobta be a kutba.

— Elnök: Hány méter mély lehetett a kut?

— Vádltott: Nyolc méter.

— Elnök: És mennyi víz lehetett benne?

— Vádltott: Két méternyi magasságban.

Bunity elnök az iratokból megállapította, hogy

a kut négy méter mély volt, a víz pedig hetven centiméter magasságban borította a feneket.

Schubert Mária, a sértettet hall-

gatta ki ezután a bíróság, aki talpig feketében jelent meg.

Fivérem — mondotta egyebek között —

rendszeresen az életre tört, mert a vagyonomra pályázott.

— Utjában voltam és így akart eltemni láb alól. A gyilkossági kísérlet napján, amikor fivérem megragadott, elkeseredetten védekeztem, kiabáltam is, de Péter

befogta a számat

és így cipelt a kuthoz, a meglehetősen magas korláton átémelt és fejével lefelé behajított a kutba. Mindezt azért cselekedte, hogy megöljön és magának kaparintsza meg a vagyont.

A bíróság még több tanút hallgatott ki, közöttük Holzner Jánost, ainek a vádlott elpanaszolta, hogy

„a nővérével nem bír megérni és nem tudja, mit csináljon vele”.

Több tanu igazolta, hogy Schubert Mária valóban ideges, veszekedős természetű asszony.

Devecerszki Szevén helyettes-vezetőügyész vádbeszédében súlyos büntetést kért, mert az előre megfontolt szándéku emberölés kísérletét bizonyítottan látja és csak a véletlen mulott, hogy Schubert Péter nem hajhatta végre a tervét. Mijájev Luka dr. védő ezzel szemben azt vitatta, hogy védené akaratán kívül sodródott bele a bűncselekménybe, mert nővérét csak ijeszteni akarta. Előtte így is ismertette a tényállást és csodálta, hogy a fő-tárgyaláson megváltoztatta vallomását. Anyagi okok nem készíthették Schubertet tette végrehajtására, mert bár a sértett apja Schubert Mária számára kevesebb vagyont hagyott, mint Péterre, ez belátta a nővérén esett sérelmet és önként lemondott nővére javára egy vagyonrészről.

Schubert Mária ezután az elnök azon kérdésére felelt, hogy kívánja-e fivére megbüntetését.

— Igenis kívánom! — válaszolta — mert különben megint a bedobna a kutba!

A bíróság ítélethozatalra vonult vissza és a déli órákban hirdette ki ítéletét, amelyben

Schubert Pétert gyilkosság kísérlete miatt büntetésnek mondotta ki és két évi börtönre ítélte.

Az ügyész súlyosbításért, a védő és az elítelt enyhítésért fellebbezett. A bíróság a védő előterjesztésére Schubert Pétert

az ítélet jogerőre való emelkedéséig szabadlábra helyezte.

December 10. kedd. Rk. és Prot. Judit.
Gk.: Jakob. Zsidó: Kislev. 8. Napkelte
7:39 óra napnyugta 16:06 óra, a nap
hossza 8:27. Az év végéig még 21 nap.

A MAI NAP HIREI

A meteorológiai intézet jelenti: Ködös,
hidegre hajló, változó idő várható.

Felmentett tanárok. A közoktatásügyi minisztérium szombaton kelt határozatával négy tanerőt bocsátott el a becskerekai főgimnázium szolgálatából. Felmentette Sztorelli Vinkát, a becskerekai főgimnázium óraadó tanítóját, Fedorovszki Szergejje, Klimentov Sztjevan és Sosztakov Aleksza szerződéses szupleneket.

Miss Becskerek választás. A becskerekai szerb nővérek egyesülete, a Kolo Szprszkih Szesztara, szombaton este rendkívül sikerült táncestélyt rendezett a tisztai otthon helyiségében, amelynek keretében a Vreme szerkesztősége megválasztotta Becskerek szépségkirálynőit. A választást egy zsűri ejtette meg. Első Bakality Persza, második Makszimcsev Dobrilla és Bájity Náda lett, egyforma számú szavazattal. Az eredmény kihirdetése előtt Herenda, a „Vreme“ szerkesztője tartott beszédet és ismertette a Miss Európa választás lefolyását. A három becskerekai győztes a „Vreme“ költségén Beogradba utazik, ahol résztvesz az ország különböző területein választott szépségkirálynők közötti versenyen és ezen a választáson dől el, ki kapja a Miss Jugoszlávia büszke címet.

A becskerekai orvosklub közgyűlése. A becskerekai orvosok klubja szombaton tartotta rendes évi közgyűlését. Sztajity Jován dr. nagy elfoglaltságára való hivatkozással leköszönt az elnöki tisztségéről és helyébe dr. Mátity Misát választották, akinek indítványára a közgyűlés dr. Sztajity Jovánnak elnöki működéséért jegyzőkönyvi köszönetét fejezte ki. Alelnök dr. Neumann Gyula, titkár dr. Ivkovity Vlasztimir, pénztárnok dr. Radulovity Kornél lett. A közgyűlés a klub képviselőiben a most alakuló dunabánsági orvosi kamarába rendes tagnak dr. Ivkovity Vlasztimirt, helyettes tagnak dr. Iszakovity Vojiszlávot, fegyelmi bírósági tagnak pedig dr. Mátity Misát delegálta.

Tudja-e már,

hogy mindenki, aki a Radiowelt-re egy évre előfizet vagy előfizetését egy évre meghosszabbítja,

ingyen lámpát kap

SD 4 (Audion) vagy XD 4 (vegerősítő) tetszés szerint.

Évi előfizetési díj 250 dinár és 10 dinár portó a jutalomért.

ismeri-e már

Európa legjobb havi folyóiratát? Ha nem, úgy kérjen még ma mutatványszámot a „Funkmagazin“-ból.

Levelek kizárólag

Wiener Radioverlag G. M. B. H.
Wien, I., Pestalozziggasse 6. cím alá intézendők.

Hir egy meg nem történt öngyilkosságról. Tegnap délelőtt az a hír terjedt el Becskereken, hogy Sztajity Koszta nyug. detektívönök hetedik gimnázista fia öngyilkosságot követett el. A hírt délután már határozott formában terjesztették és egyesek részleteket is tudtak, az egyik verzió szerint a vonat elé vetette magát, a másik verzió szerint meg golyót röpített a fejébe. Kiderült, hogy mindkét verzió teljesen alaptalan, mert Sztajity Koszta fia Zágrebben van, a legjobb egészségnek örvend és semmi oka az életuntágra.

Villanytelep létesül Basaidon. Basaidról jelentik: Vajdity Milán basaidi jegyző kezdeményezésére Basaidon mozgalom indult, amelynek az a célja, hogy a virágzó nagy bánsági községet villanyvilágításhoz juttassa. A mozgalom előreláthatóan sikerrel jár és Basaidon rövid időn belül felépül a villanytelep.

A bánati futball bajnoki eredményei. Tegnap délután játszották le a becskerekai futball derbyt az Obility-pályán, Obility és Radnicski között. A két régi rivális találkozása ezúttal is tulfutott hangulatban ment végbe, amelyet még kiélesített az a tény is, hogy a kiülődt bírő, Schubert nem jelent meg és így helyette Mojity Milorád szükségbírő vezette a mérkőzést. A játék, amely az első féldőben

szépen indult, a második féldőben elvadult, úgy hogy a bírő több játékost kénytelen volt kiállítani. Az eredmény 1:1 féldő után 3:2 az Obility javára. A Bánság bajnoki táblája tehát a következőképpen alakult ki: 1. Obility 12 pont. 2. ZsAK 11 pont. 3. Borac 8 pont. 4. Vojvodina 8 pont. 5. Radnicski 7 pont. 6. Schwäbische 6 pont. 7. Jedinstvo 2 pont. 8. Orao 0 pont.

Rádiószakértő vagy laikus, hallgassa meg
Európa megbízhatóan legkiválóbb rádióját az „Eltz“-féle négycsöves, árnyékoltrácsu univerzális

villanyrádiót.

Antennacsere nélkül, 12—3500 hullámig,
Amerika és Európa vétel hangszóróval, óriási
hangerősséggel és tökéletes szelektivitással.

Készséggel bemutatjuk mindenkinek.

Képviseli a **Volta Rt. V. Bečkerek.**

Tatarozzák a Dunát. Eszterdők óta nem volt olyan alacsony a Duna vízállása Budapesten s a meder több méternyire járható a parttól. Ezt a kedvező helyzetet kihasználja Budapest városa és már hetek óta folynak az alsórapart tatarozási munkálatai. A ritkán elérhető legalsó lépcsősorot emelik ki és helyezik el újra, megerősítik a kötőkövetet, szóval rendbehozzák a Dunát, hogy mire megindulnak a vizek, ellenálló és rendben levő legyen a part. Új mozgó darukat emeltek a Margit-hid pesti oldalán és kora napkeltétől estig

szorgosan folyik a javítás. Az alsó rakpartjavításnak naphosszat sok nézője akad. Különböző pedig ma köszöntött be a Dunára az ősz (vagy tél?), mert ma vontatták fel az obudai, hajógyár kikötőjébe a budapesti nyári uszodákat. Kis vontató gőzös húzta a nagy uszodákat, amelyeket lekapcsoltak tartó láncokról s egy darabban usztatták fel a Dunán, amely immár készen várja a hóhullást, a fagyot és az új tavaszt.

Harisnyák, szvetterek, pulloverek legolcsóbban Maksim Stein üzletében szerezhetők be (Turul-cipőüzlet mellett)

Közel háromszáz tanító és tanítónő vett részt a tanítóegyesület becskerekai közgyűlésén.

Becskerek, dec. 9.
A becskerekai, novibecsei és szprszkacrnjai tanügyi körzet tanítóegyesülete szombaton délelőtt 9 órakor tartotta Petrov Mita elnök, elemi iskolai igazgató elnöklete alatt a rendes évi közgyűlést Becskereken. A központi elemi iskolába hívták össze a közgyűlést, amelyen Becskerekről és a környékről mintegy háromszáz tanító és tanítónő vett részt.

Petrov Mita elnök nyitotta meg a közgyűlést, üdvözölte a megjelenőket és azt javasolta, hogy Ófelsége a királynak, Zsivkovity Petár miniszterelnöknek, Makszimovity Bóza közoktatásügyi miniszternek és Popovity Dáka dunai bánnak táviratilag fejezzék ki hódolatukat, illetve üdvözlőket. Az indítvány egyhangú elfogadása után Jovánovity P. Jován nyug. tartományi tanfelügyelő tartott előadást az anya-

nyelv kezdő oktatása nálunk és külföldön, majd Vrcsevity Vuk tanító az ifjúság nemi felvilágosítása címen. A két érdekes előadásnak nagy sikere volt és a hallgatóság egy Jovánovityot, mint Vrcsevityet lelkesen ünnepelte.

Zsivánovity Bránkó titkár a központi tanítóegyesület és a zágrebi tanítókongresszus lefolyásáról és határozatairól számolt be, majd felolvasta a becskerekai, novibecsei, crnjai körzet tanítóegyesületei vezetőségének az évi jelentését. Gruncsity Milán pénztáros a pénztárállományt ismertette. A jelentések előadása után lemondott a tisztikar és áttértek az új vezetőség megválasztására. A közgyűlés a régi vezetőséget választotta meg ismét és az egyesület élén továbbra is a tanítószeg bizalmát élvező Petrov Mita központi elemi iskolai igazgató maradt.

Válasz egy köszönetnyilvánításra. A Torontól december 7-iki számában V. M. ur, mert gyomorbetegségből kikezeltem, köszönetét fejezte ki, sőt mások figyelmébe is ajánl. Jöndulatában nem kételkedem, de ha tudta volna, hogy ez a reklámszerű kolportálás az orvosetikai érzést mennyire bántja, nem tette volna meg, hogy hírlapilag elismerje azt, ami természetes kötelessége minden orvosnak. Minthogy ily köszönetnyilvánítások az újság üzleti részéhez tartoznak, a kiadóhivatal segítségét igénybe nem vehetem. Remélem, működésem hírlapi nyugtáztatása a jövőben el fog maradni. Dr. Ellmer János volt egyetemi tanársegéd, belgyógyász. (1953)

Betörő a templomban. A belacrkvai róm. kat. plébánia-templomban keddről szerdára virradó éjjel perselyfosztogató betörő járt, aki kifeszítette a kulturális célokra szánt „szegény diákok gyűjtő perselyét“ és tartalmát ellopta. Az éjjeli gonosztevő munkáját megkönynyította a harangozó gondatlansága, aki a mellékajtó kulcsát — a rendőrségi kihallgatás szerint — az ajtóban hagyta, úgy hogy a betörő kényelmesen távozhatott, emlékül magával vive a kulcsot is. A rendőrségi nyomozásnak sikerült a betörőt Füleki Pál 18 éves suhanc személyében kézrekerítenie, aki büntetést bevallotta, de az ellopott összeg hováfordítását és a mellékajtó kulcsát illetőleg még tagadóban van.

Kiknek a kereseti adóját tárgyalják kedden és szerdán. A kereseti adót kivétő bizottság dec. hó 10-ikére, keddre a következő becskerekai adózókat idézte be: Mayer István, Milánov Láza, Mirkov Sztjevan, Nagyvinzki Iván, Mijucin Gyóka, Oszter József, Prekajszi Mladen, Rieder József, Radivojevity Nikola, Rincsek Jakab, Szlankamenac Milivoj, Sztjevanovity Gyuráné, Tell Mihály, Fehér Mihály, Cvéjity Deján, Steer János, Sztrajner Péter, Schmidt Péter, Schlitter Konrad, Goldmann Miksa, Kremser István, Kremser Anna, Rohnity Gyuró, Ambrózy István, Oroszi Lajos, Schneider Lajos, Kocsent Pál, Kühn Erzsébet, Pesity Jován, Hirsch Antal, Sijaski Szretya, Andresz Péterné, Likavetz Pál, Pentz János, Hochsommer Elek, Félian József, Tóth Ferenc, Mezei Lajos, Vragovics Imre, Feigl Anna, Foltin Ignác, Albec Viktor, Till Károly, Tóth József és Cárán Mita. December 11-ére, szerdára a következők kaptak idézést: Király Antal, Frank Mária, Vladár Ernő, Keller Antal, Payer Ferenc, Annau Pál, Annau Béla, Bonyhádi Miklósné, Molnár János, Hellmer Mihály, Schneider Bernát, Scheinberger Manó, Babin Szvetozár, Bajin Szvetozár, Barna István, Winter József, Wentzl Mihály, Zsemberi Pál, Kotsstein János, Kriszt Péter, Kozlovácski Radivoj, Kozlovácski Mija, Lorenc János, Szücs Máttyás, Németh Ignác, Oldity Milorád, Reichardt Ferenc, Szalai Dezső, Szloboda István, Tóth Illés, Fritz István, Filvitz István, Schwartz Máttyás, Schäffer István, Schmidt Jakab, Schneider Miklós, Jovánovity Bozsó, Szloboda Adám, Miucin Dusan, Szenetyán Misa, Truculj Zsivojin, Atyimov Száva, Veszín Mita és Barácus József.

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

ORIENT BIOSKOP

Jön! Jön! Jön!

Hétfőn, dec. 9-én 5, 7 és 9 órákor

CHARLATAN.

Ernest Pascal híres drámája nyomán Napjaink Cagliostroja, szerelmi háromszög tragédiája 7 felvonásban és Metro Journal. — Főszereplők: Marga Livingston, Holmes Herbet.

Jön! Jön! Jön!

Greta Garbo:
Gróf Monte Christo.

A Földközi tenger kiszáritásának tervein dolgoznak Bécsben.

Bécs, dec. 9.

Hermann Sörgel müncheni mérnök nagyszabású tervet dolgozott ki a Földközi tenger 200 méterrel való süllyesztésére, mi által 700000 négyzetkilométer új, rendkívül termékeny szárazföldet lehetne nyerni. Sörgel mérnök terveit tavaly bemutatta Mussolininek és Primo de Riveranak és mindketten megígérték neki az olasz, illetőleg spanyol kormány támogatását. Sörgel felkérésére Péter Behrend a bécsi műszaki akadémián most dolgozza ki a Gibraltárnál és a Dardanelláknál építendő erőművek terveit. Maga Sörgel a következő nyilatkozatot tette ma gigantikus tervéről:

— A Földközi tenger nem folyók beözönléséből, hanem elsősorban az Atlanti Óceán roppant bofolyásából keletkezett és ezáltal tartja vízszintjét. Az Atlanti Óceánból másodpercenként 87000 köbméter víz folyik a Földközi tengerbe, a Fekete tengerből pedig ugyancsak másodpercenként 3600 köbmétert nyer. A betorkoló kisebb folyókkal együtt a Földközi tenger évenként 5144 köbkméter vizet használ fel, illetőleg ennyi párolog el. Ha Gibraltárnál és a Dardanellák-

ban elvágják az Atlanti Óceán és a Fekete tenger beözönlését, úgy a Földközi tenger évenként 165 centiméterrel süllyedne.

— Ezáltal Afrika sivatagjait, a melyek részben a tenger színe alatt fekszenek, vízzel lehetne ellátni és termékeny földdé átalakítani.

— A munka rentabilitása nem számítható ki, azonban óriási fontosságú világ-tervről van szó, mivel ha Európát 700000 négyzetkilométer új földdel nagyobbítjuk meg, úgy a kontinens lakosságának jólétét belátható időkre biztosíthatjuk és ezáltal megmenthetjük a pusztulással fenyegetett európai kulturát.

His Master's Voice GRAMMOFÓNOK,

lemezek, havi 185 dináros részletfizetésre is.

Kizárólag: 1911

Francuszkynál,
Obala Princeze Jelene 6. szám.

Fűzők,

haskötők, mérték szerint. Javítások olcsón és gyorsan.

OPTIKA I BANDAŽA
V. Bečkerek, Aleksandrova (Fő) u. 26.
Kis Terzin mellett. 1841

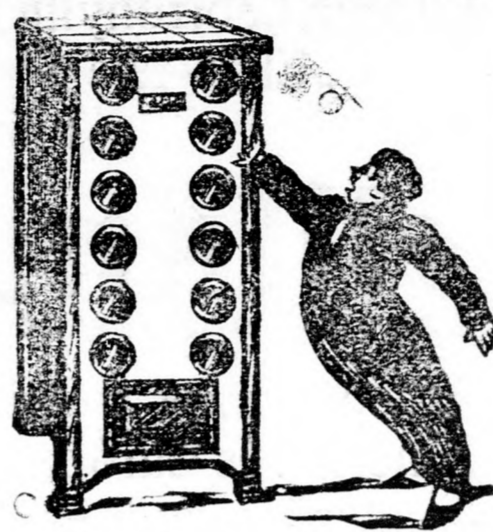
Használt írógép

A. E. G. latinbetűs, olcsón kapható
Spira Herman cégnél Veliki Bečkerek,
Aleksandrova ucca. 1950

Ha valaki azt állítja,

hogy a tüzelés gond és a fűtés drága, az bizonyára még nem próbálta ki a

ZEPHIR-kályhát

A ZEPHIR-KÁLYHA

10 kg fával fűt egy szobát 24 órán át. Nagyobb kályha 3-4 szobát fűt egyenletesen. s16

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET!

Zephir kályhagyár rt.

SUBOTICA.

Egyedárusító Veliki Bečkereken:
ANTON BOLESZNY.

3 szobás udvari lakás

az összes melékkelhelyiségekkel
azonnal kiadó. 1947

„BEGA“ hirdető Veliki Bečkerek.

Butorozott ucai szoba

azonnal kiadó

Verešmartijeva u. 25.
(sarok.)

Kevesli üzleti forgalmát

1. Szerű a segítség:
2. Ségtelenül nyer,
3. szorosra emeli a forgalmat,
4. szeres vevőköre lesz, ha
5. letes hirdetésekkel
6. hatós reklámot csinál
7. ről-hétre a „Torontál“-ban.

PLEITZ FER. PÁL

KÖNYVNYOMDA

VELIKIBECSKEREK, OBILITYEVA (ZÁPOLYA) U. 5. SZ.

Nyomatványok a legmodernebb
kivitelben - Lapkiadás - Nyomatványraktár - Vonalozó-intézet
Tömöntöde - Könyvkötészet
Ruggyantabélyegzőgyártás

Telefonszám
21

Alapított
1846